

Τίτλος μαθήματος	Αξίες και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη				
Κωδικός μαθήματος	DLSESC511				
Κατηγορία μαθήματος	Επιλεγόμενο				
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό (Μαστερ)				
Έτος/ Εξάμηνο	2^ο ή 3^ο εξάμηνο φοίτησης				
Όνομα διδάσκοντα/ ουσας	Χρυσάνθη Κάζη Βασίλειος Μακράκης				
ECTS	10	Διαλέξεις / Βδομάδα	-	Εργαστήριο / Βδομάδα	-
Σκοπός και στόχοι μαθήματος	<p>Το συγκεκριμένο μάθημα επιδιώκει να προσεγγίσει τους πιο κάτω σημαντικούς άξονες:</p> <p>Εισάγει τους φοιτητές στις βασικές θεωρίες ηθικής σχετικά με το περιβάλλον (π.χ. ανθρωποκεντρικές, βιοκεντρικές και οικο-κεντρικές προοπτικές, ηθικός δυϊσμός, βαθιά οικολογία, οικο-φεμινισμός, κοινωνική οικολογία).</p> <p>Προσεγγίζει κριτικά το σύστημα αξιών και τρόπο σκέψης των φοιτητών/τριων μέσα από μια σειρά από ηθικά ζητήματα και διλήμματα ως μέσο ανάπτυξης της κατανόησής τους γύρω από το πώς ο ρόλος των παγκόσμιων απόψεων και ηθικών θεωρήσεων επηρεάζει τη λήψη αποφάσεων σχετικά με το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον. Αναπτύσσει την κατανόηση των φοιτητών/τριων γύρω από το ρόλο των αξιών στην εκπαίδευση και τους εισάγει σε εκπαιδευτικές στρατηγικές που θα τους επιτρέψουν να ενσωματώσουν μια κριτική προσέγγιση - πρόκληση (challenge) στη διάσταση της ηθικής γύρω από τα ζητήματα της αειφόρου ανάπτυξης (ΑΑ) στις διαδικασίες διδασκαλίας και μάθησης.</p>				
Μαθησιακά αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση αυτού του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα μπορούν να:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Αναγνωρίζουν την ανάγκη οργάνωσης ενός πλαισίου δεοντολογικών κανόνων και συμπεριφορών προς τη φύση. 2. Περιγράφουν θεμελιώδεις θεωρίες της περιβαλλοντικής ηθικής και να επεξηγούν τις ιδιαιτερότητες κάθε θεωρίας σε σχέση με την συμβίωση ανθρώπου-φύσης και τη σταδιακή ηθική ανάπτυξη του ανθρώπου. 				

	<p>3. Κατανοούν κριτικά και εφαρμόζουν μια σειρά ηθικών θεωριών μέσα από συζητήσεις που αφορούν ηθικά διλήμματα σχετικά με ζητήματα ΑΑ και τους τρόπους επίλυσης των ηθικών συγκρούσεων.</p> <p>4. Αξιοποιούν ερευνητικές μεθοδολογίες και να προσαρμόζουν δόκιμα εργαλεία για μέτρηση στάσεων – αξιών.</p> <p>5. Συνεξετάζουν και συζητούν κριτικά τις τρεις διαστάσεις της «αιφορικής δικαιοσύνης» (Sustainability Justice) σε συνάρτηση με τους τρεις πυλώνες της Αειφόρου Ανάπτυξης, μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα.</p> <p>6. Περιγράφουν βασικές στρατηγικές της εκπαίδευσης για την ανάπτυξη αξιών και αναλύουν κριτικά τα χαρακτηριστικά και την καταλληλότητα της κάθε στρατηγικής ως προς διαφορετικές ηλικιακές ομάδες και ομάδες του πληθυσμού.</p> <p>7. Εξετάζουν κριτικά τους τρόπους με τους οποίους το άμεσο (επίσημο), το έμμεσο (κρυφό) και το απόν αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών συμβάλλουν στην οικοδόμηση ενός αξιακού συστήματος και εφαρμόζουν τις διαστάσεις αυτές (άμεσο – έμμεσο – απών) σε διαφορετικά πλαίσια (π.χ. εκπαιδευτικά προγράμματα, πολιτικές, οπτικά ερεθίσματα)</p> <p>8. Αξιολογούν κριτικά εκπαιδευτικό υλικό, προγράμματα και παρεμβάσεις σε σχέση με διαφορετικές ηθικές θεωρίες και μηνύματα που αυτά ενσωματώνουν.</p> <p>9. Σχεδιάζουν εκπαιδευτικές παρεμβάσεις αξιοποιώντας κατάλληλες στρατηγικές ανάπτυξης αξιών και παιδαγωγικές τεχνικές για να προσεγγίσουν ηθικά διλήμματα και να αναπτύξουν το αξιακό σύστημα διαφορετικών ομάδων εκπαιδευομένων.</p> <p>10. Διοργανώνουν και να διαχειρίζονται συζητήσεις σχετικά με θέματα περιβαλλοντικής ηθικής ή άλλα ζητήματα ΑΑ που περιλαμβάνουν την ηθική διάσταση, στην τυπική και μη τυπική εκπαίδευση.</p>		
Προ-απαιτούμενα	-	Συν-απαιτούμενα	-
Περιεχόμενο μαθήματος	<ul style="list-style-type: none"> Εισαγωγή στην Ηθική. Έμφαση στην Περιβαλλοντική Ηθική και την αναγκαιότητα ανάπτυξης του συγκεκριμένου κλάδου, καθώς και στα διλήμματα που καλείται να αντιμετωπίσει και να διευθετήσει η περιβαλλοντική ηθική. 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Οι συμβατικές ηθικές δεοντολογικές (π.χ., η χρησιμότητα - utilitarianism) θεωρίες στην προσπάθεια αντιμετώπισης σύγχρονων περιβαλλοντικών και άλλων ζητημάτων ΑΑ. Προσδιορισμός των διαφορών μεταξύ της οικολογικής και της ανθρωποκεντρικής σχολής της περιβαλλοντικής ηθικής. Η εγγενής και η εργαλειακή αξία της φύσης. • Ανάπτυξη και ανάλυση των θεωριών της περιβαλλοντικής ηθική όπως η απελευθέρωση των ζώων, ο βιοκεντρισμός, η βαθιά οικολογία και ο οικο-φεμινισμός. • Ευημερία των μελλοντικών γενεών ανθρώπων (διαγενεακή αλληλεγγύη) και ευημερία των μελλοντικών γενεών ζώων, οικοσυστημάτων και βιόσφαιρας, στο πλαίσιο της ΑΑ. • Εργαλεία μέτρησης ανθρώπινων συμπεριφορών και στάσεων απέναντι στο Περιβάλλον • Η ανάπτυξη ενσυναίσθησης μέσα από την εκπαίδευση για ανάπτυξη αξιών. Η σχέση κρυμμένων και απόντων μηνυμάτων στα αναλυτικά και άλλα εκπαιδευτικά προγράμματα σε σχέση με ζητήματα ΑΑ. • Η έννοια της δικαιοσύνης για την Αειφόρο Ανάπτυξη (sustainability justice) • Η βασική ιδέα της Προόδου. Η νοητή σύσταση της σύγχρονης κοινωνίας, μαζί με μερικές από τις παραμέτρους που τη συνοδεύουν (Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν [ΑΕΠ], παραγωγικότητα, αλλαγές στην αντίληψη του χρόνου, αλλαγή ποιότητας και οργάνωση της εργασίας). Περιβαλλοντικός ρατσισμός, περιβαλλοντική δικαιοσύνη, δικαιοσύνη για ΑΑ (sustainability justice) και οι σχέσεις τους με την περιβαλλοντική ηθική.
<p>Μέθοδοι Διδασκαλίας</p>	<p>Εξ αποστάσεως. Το μάθημα θα παράσχει το θεωρητικό υπόβαθρο με σύγχρονες και ασύγχρονες μεθόδους επικοινωνίας. Το σύνολο των μαθησιακών δραστηριοτήτων υποστηρίζεται από ηλεκτρονική πλατφόρμα επικοινωνίας και μάθησης.</p> <p>Οι κύριες μαθησιακές δραστηριότητες του SESC511 είναι οι εξής:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Μελέτη υποχρεωτικής βιβλιογραφίας του μαθήματος 2. Παρουσιάσεις περιεχομένου ή κύριων σημείων ή συγκεκριμένων μελετών σε διάφορες μορφές (: power point, παρουσιάσεις με λόγο, υπομνηματισμένες παρουσιάσεις) 3. Διατύπωση και επίλυση αποριών σε ειδικό forum 4. Διάλογοι για θέματα έρευνας και ερμηνείας σε δύο ειδικά forum του μαθήματος 5. Ερωτήσεις, κουίζ, ασκήσεις, κείμενα θέσης κ.ά. αυτοαξιολόγησης. 6. Εκπόνηση εργασιών του μαθήματος 7. Συμμετοχή σε τέσσερις τηλεδιασκέψεις
<p>Βιβλιογραφία</p>	<p>Βασική Βιβλιογραφία</p> <p>Στα ελληνικά</p>

Θεοδωροπούλου Ε., Καΐλα Μ., Bonet Μ., (2011). Περιβαλλοντική Ηθική. Από την έρευνα και τη θεωρία στην πράξη. Διάδραση.

Γεωργόπουλος, Α. (2002). Περιβαλλοντική Ηθική, Εκδόσεις Gutenberg.

Στα αγγλικά

Baker Μ., Grundy Μ., Junmookda Κ., Macer D., Manzanero L., Reyes D., Tuyen N. and Waller A. (2019) Environmental Ethics Education. Eubios Ethics Institute. Available on:

https://www.academia.edu/38130059/Environment_Ethics_Education_pdf

Dunlap R.E., and Van Liere K.D., (1978). The “New Environmental Paradigm”, The Journal of Environmental Education, 9:4, 10-19, DOI: [10.1080/00958964.1978.10801875](https://doi.org/10.1080/00958964.1978.10801875)

Jimenez Α., and Williamson D. (Eds) (2014) The heart of the matter. Infusing Sustainability Values in Education. Experiences of ESD with the Earth Charter. ECE Earth Charter Center for Education for Sustainable Development at UPEACE. Available at: <https://earthcharter.org/virtual-library2/the-heart-of-the-matter-infusing-sustainability-values-in-education/>

Jamieson, D. (2008). ***Ethics and the Environment: An Introduction.*** Cambridge: Cambridge University Press.

Olof F. and Osebeck C. (Eds) (2017) Ethical Literacies and Education for Sustainable Development. Young People, Subjectivity and democratic Participation. Palgrave MacMillan. ISBN 978-3-319-49010-6

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία

Στα ελληνικά

Φλογαΐτη Ε. (2011). Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία. Εκδόσεις Πεδίο, Αθήνα.

Καραγεωργάκης Σ. (2016) Περιβαλλοντική Φιλοσοφία και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Εκδόσεις Ουτοπία, Αθήνα.

	<p>Στα Αγγλικά</p> <p>Caduto M. (1983) A Review of Environmental Values Education, The Journal of Environmental Education, 14:3, 13-21. DOI: 10.1080/00958964.1983.9942657</p> <p>Grice M. & Franck O. (2017). Conceptions of ethical competence in relation to action readiness in Education for Sustainable Development, Reflective Practice, 18:2, 256-267, DOI: 10.1080/14623943.2016.1269001</p> <p>Jickling B., Lotz-Sisitka H., O'Donoghue R., Ogbuigue A., (2006). Environmental Education Ethics and Action: A workbook to get started. Nairobi: UNEP. (https://www.ru.ac.za/media/rhodesuniversity/content/elrc/documents/historical/Environmental Education Ethics and Action - A Workbook to Get Started.pdf)</p> <p>Knapp C.E., (1983). A Curriculum Model for Environmental Values Education, The Journal of Environmental Education, 14:3, 22-26, DOI: 10.1080/00958964.1983.9942658</p> <p>Leite, S., (2021). Using the SDGs for global citizenship education: definitions, challenges, and opportunities. <i>Globalisation, Societies and Education</i>, Taylor & Francis</p> <p>Light, A. and Rolston, H. III (eds.) (2003). Environmental Ethics, An Anthology. Malden: Blackwell Publishing.</p> <p>Scott W. and Oulton C., (1998). Environmental Values Education: an exploration of its role in the school curriculum, Journal of Moral Education, 27:2, 209-224, DOI: 10.1080/0305724980270206</p>
Αξιολόγηση	<p>Ατομική εργασία: (20%)</p> <p>Οι σπουδαστές εργάζονται ξεχωριστά για να αναπτύξουν ένα εκπαιδευτικό πακέτο το οποίο να εστιάζει στην αντιμετώπιση ενός ηθικού διλήμματος σχετικού με τα ζητήματα της ΑΑ, στα πλαίσια τυπικών ή μη τυπικών μορφών – περιβαλλόντων εκπαίδευσης και να απευθύνεται σε μια ομάδα του πληθυσμού της δικής τους επιλογής.</p> <p>Ομαδική εργασία: (30%)</p> <p>Οι φοιτητές εργάζονται σε ομάδες για να εντοπίσουν και να διερευνήσουν ένα τοπικό ζήτημα ΑΑ, το οποίο χρειάζεται να αντιμετωπιστεί και διερευνούν τις ηθικές διαστάσεις του ζητήματος μέσα από μικρής κλίμακας έρευνα.</p>

	Τελική εξέταση: (50%)
Γλώσσα	Ελληνική ή Αγγλική